

Jeg troede fejlagtigt, at jura var kedeligt

Som jurist må man leve sig ind i de værdier, holdninger, formål og hensyn, som reglerne er lavet på baggrund af. Først når man har gjort det, kan man anvende reglerne rigtigt.

JENS PETER CHRISTENSEN (f. 1956)

Har været højesteretsdommer siden 2006. Forinden professor i stats- og forvaltningsret ved Aarhus Universitet. Har været formand for en lang række lovforberedende udvalg.

De andre medlemmer af Weekendpanelet

BERTEL HAARDER

EMILIA VAN HAUEN

THOMAS BORCHERT

SAMIRA NAWA AMIN

EVA SECHER
MATHIASSEN

ELISABETH DONS
CHRISTENSEN

Weekendpanelet

På tirsdag begynder 420 nye jurastuderende på Aarhus Universitet. Forude ligger et spændende studium, for jura handler om alle dele af menneskenes liv.

De seneste seks år har jeg haft den fornøjelse at holde velkomsttale for de nye jurastuderende ved Aarhus Universitet. Modtagelsen foregår i universitetets store aula. Borgmesteren byder de studerende velkommen til byen. Studielederen byder velkommen til Juridisk Institut. Og jeg fortæller de studerende om, hvor spændende juraen er ude i den praktiske virkelighed.

Det er ikke svært, for jura handler om alle sider af menneskenes tilværelse. Fra vugge til grav. Og fra de allermindeste detaljer til de allerstørste principper. Mange af de sager, jeg har haft i Højesteret, kan da også bruges som gode eksempler fra de fag, de nye studerende nu skal i gang med. På tirsdag kl. 12 har jeg atter fornøjelsen. De studerende tror vist, at det er en ære, at jeg møder frem, men æren er helt på min side. Det er en festdag.

I aulaen vil der sidde 420 nye jurastuderende, og man kan jo sådan en dag godt spørge sig selv, hvorfor så mange vil læse jura. Selv var jeg ikke i tvivl. Det skulle jeg i hvert fald ikke. Noget mere kedeligt mente jeg, man vanskeligt kunne forestille sig. Jeg læste i stedet statskundskab og var stærkt begejstret for det. Først sent på studiet, hvor vi var tvunget til at tage en række juridiske fag, gik det op for mig, at jura var fascinerende og alt andet end tørt og kedeligt. Efter 10 år i arbejde som statskundskabsmand, blev jeg så som knap 36-årig jurist.

Mange ældre jurister kan fortælle, at de i deres studietid syntes, at jurastudiet var en ørkenvandring. Men bagefter – da de skulle bruge uddannelsen i det virkelige liv – kom de ud af ørkenen og ind i oasen. Jura i praksis viste sig at være særdeles spændende.

Men jurastudiet behøver ikke være kedeligt, tværtimod. Når bare læreren forstår at knytte reglerne sammen med det levende menneske- og samfundsliv, som reglerne skal anvendes på. Alligevel er det ikke svært at forstå, at jurastudiet,

for en ung jurastuderende uden livserfaring, kan fremstå som en mængde paragraffer, som man bare skal indterpe og så lire af til eksamen.

Enhver god jurist ved imidlertid, at det ikke handler om at lære en masse paragraffer udenad. Det handler derimod om at forstå, hvad der er meningen med paragrafferne. Regler er vedtaget og udformet af mennesker. De er udtryk for værdier og holdninger, som dem, der har vedtaget dem, har ønsket skulle være afgørende for løsningen af konflikter menneskene imellem og for styring af samfundet. Det er disse værdier og holdninger, formål og hensyn, man som jurist skal leve sig ind i. Først når man har gjort det, kan man anvende reglerne rigtigt. Og så behøver man ikke huske noget udenad.

Min fremragende lærer i statsret, professor Gorm Toftegaard Nielsen, har blandt meget andet klogt engang sagt, at juridisk metode består i tre ting: (1) at sidde stille (2) at læse indenad og (3) at tænke sig om. Det er rigtigt. Det er det, de nye jurastuderende nu skal lære. Når det kan tage fem år, er det, fordi det med at læse indenad og tænke sig om ikke er så let, som det måske lige lyder.

Den, der ikke er jurist, opdager ikke så let, at juraen er noget sær-

ligt, fordi juraen jo langt på vej betjener sig af almindeligt sprog. Folk, der kan læse, tror så, at de forstår det, de læser. Men faren for, at det ikke er tilfældet, kan i praksis være stor. Det er et smukt ideal, når det i fortalen til Jyske Lov fra 1241 hed, at loven skal skrives, »så at alle kan vide og forstå, hvad loven siger«. Men desværre gør nutidens komplicerede tekniske og samfundsmæssige forhold, at ideallet ofte ikke kan få meget med virkeligheden at gøre.

Når ikkejurister skal forstå en juridisk tekst, går de ofte til sagen på en meget firkantet måde. Det er ikke så mærkeligt. Ofte sidder de blot med regeltekstens ord. Uden nærmere indsigt i, hvad der er formålet med reglen, dens nærmere sammenhæng med andre regler i samme regelkompleks og deres formål. Og uden nærmere kendskab til hele det regelgrundlag, som den pågældende regel måske kun er en lille flig af. Det giver næsten sig selv, at det let kan gå galt; selv for meget erfarne læsere og sprogbrugere.

Et godt eksempel fra den nyere danmarkshistorie finder man i forbindelse med afhøringen af Marianne Jelved under Tamil-sagen. I undersøgelsesrettens afhøringsprotokol hedder det: »Efter mødet (i Retsudvalget) med ombudsmanden var vidnet i øvrigt "rystet". Hun for-

klarer nærmere, at hun havde været dansklærer i 22 år, og nu kunne hun konstatere, at hun ikke kunne "læse en tekst".«

Citatet knytter sig til den såkaldte "beretningskrig", hvor Folketingets Retsudvalg i kølvandet på ombudsmandens udtalelse skulle afgive en beretning. Det udkast, regeringspartierne mødte frem med, indebar – læst rigtigt – at justitsministeren blev "frifundet". Det opdagede Marianne Jelved først, da hun af en kyndig jurist blev belært om tekstens juridiske mening.

Forfatteren Henrik Nordbrandt udtalte for nogle år siden i et interview: »Hvis folk vil skrive, skulle de jo studere jura. Der lærer man fandeme at skrive. Jamen, jeg mener det.« Og han fortsatte: »Jeg må sige, at jeg troede, jeg vidste næsten så meget, som man kunne om sprog, men det der juridiske, meget, meget skarpe sprog er fantastisk.« Det er rigtigt nok. Som jurist lærer man at sætte ord sammen på en meget præcis måde, og man lærer at læse en juridisk tekst. Læse, hvad der står, og hvad der ikke står. Og den gode jurist evner så at redegøre herfor på en forståelig og klar måde. Det er det, de nye jurastuderende nu skal i gang med at lære. Forude ligger fem års studier, der gerne skulle ende med, at de som nye jurister kan gøre sig fortjent til befolkningens tillid og respekt.

rubrik tag with dummy text. Duis aute irure dolor

Byline byline byline
Byline_regular

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pa-

riatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat

nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu

fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse

se cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate